

Ung thư là gì?

Cứ 3 người ở Hoa Kỳ thì có 1 người chịu ảnh hưởng bởi ung thư. Rất có thể chính bạn hoặc một người quen của bạn đã từng phải đối mặt với căn bệnh này.

Ung thư khởi phát khi có những biến đổi trong các thành phần của tế bào (được gọi là gen). Các tế bào bất thường này có thể phát triển mất kiểm soát và lấn át các tế bào khỏe mạnh. Tế bào ung thư cũng có khả năng di chuyển từ vị trí ban đầu sang các bộ phận khác của cơ thể.

Ung thư có thể bắt đầu từ đâu?

Ung thư có thể khởi phát ở bất kỳ bộ phận nào trên cơ thể. Bao gồm các cơ quan, cơ bắp, xương và máu. Tên gọi của bệnh ung thư được đặt theo bộ phận hoặc loại tế bào nơi nó bắt đầu. Ví dụ, ung thư khởi phát ở vú được gọi là ung thư vú. Ngay cả khi đã di căn sang bộ phận khác, nó vẫn được gọi là ung thư vú.

Quá trình xâm lấn và phát triển của ung thư

Các tế bào ung thư đôi khi lan sang các bộ phận khác của cơ thể (gọi là di căn). Chúng có thể dừng lại ở các hạch bạch huyết hoặc các cơ quan khác, gây rối loạn các chức năng hoạt động của cơ thể.

Một số loại ung thư tiến triển rất nhanh. Số khác lại phát triển chậm hơn. Có những loại dễ dàng di căn sang các vùng cơ thể khác. Nhưng cũng có loại có xu hướng chỉ nằm tại vị trí ban đầu.

Khối u là gì?

Khối u là một khối mô hoặc cục u được hình thành từ nhiều tế bào. Một số khối u là ung thư (u ác tính), nhưng rất nhiều khối u không phải là ung thư (u lành tính).

Một số loại ung thư hình thành do sự biến đổi của tế bào máu và không tạo ra khối u. Đó là các bệnh như ung thư bạch cầu, đa u tủy xương và ung thư hạch.

Nguyên nhân nào gây ra ung thư?

Nhiều yếu tố có thể làm tăng nguy cơ mắc ung thư, chẳng hạn như:

- Một số thói quen lối sống, ví dụ như hút thuốc lá
- Các biến đổi gen di truyền từ cha mẹ
- Tiếp xúc với các tác nhân gây ung thư tại nơi làm việc, ở nhà hoặc ngoài môi trường

Bảng thuật ngữ

Dưới đây là một số từ ngữ bạn thường nghe đội ngũ y tế nhắc đến.

Lành tính: Các khối u không phải là ung thư

Chỉ dấu sinh học: Các đặc điểm của tế bào ung thư dùng để chọn lựa phương án điều trị tốt nhất, kiểm tra hiệu quả điều trị hoặc theo dõi khả năng tái phát. Chúng còn được gọi là chỉ dấu khối u.

Giai đoạn ung thư: Dùng để mô tả kích thước khối u và mức độ lan rộng của nó so với vị trí ban đầu

Kế hoạch điều trị ung thư: Bản phác thảo các phương pháp bạn sẽ thực hiện, thời điểm bắt đầu và dự kiến thời gian điều trị kéo dài bao lâu

Gen: Thành phần của tế bào có nhiệm vụ điều khiển việc tế bào lớn lên, phân chia và hoạt động. Mã gen được di truyền từ cha mẹ sang con cái.

Hạch bạch huyết: Các cấu trúc nhỏ có chức năng lọc dịch trong cơ thể. Chúng giúp ngăn chặn các tác nhân như tế bào ung thư hoặc vi khuẩn gây nhiễm trùng. Các tế bào miễn dịch trong hạch bạch huyết giúp cơ thể chống lại tình trạng nhiễm trùng và ung thư.

Ác tính: Các khối u là ung thư

Di căn: Tình trạng ung thư lan rộng từ bộ phận này sang bộ phận khác của cơ thể

Yếu tố nguy cơ: Bất cứ điều gì làm tăng khả năng mắc bệnh ung thư

Tầm soát: Các xét nghiệm được thực hiện để tìm kiếm dấu hiệu ung thư ngay cả khi người đó chưa có triệu chứng nào

Những yếu tố này có thể gây ra những thay đổi trong gen dẫn đến ung thư. Tuy nhiên, trong nhiều trường hợp, người ta vẫn chưa tìm ra nguyên nhân chính xác gây bệnh.

Bạn không thể thay đổi mã gen nhận từ cha mẹ, nhưng bạn có thể giảm thiểu nguy cơ mắc bệnh bằng cách:

- Tránh xa thuốc lá và khói thuốc thụ động
- Duy trì chế độ ăn uống lành mạnh
- Tăng cường vận động thể chất
- Giữ mức cân nặng hợp lý
- Hạn chế tối đa đồ uống có cồn
- Bảo vệ da khỏi tác động của ánh nắng mặt trời

Ung thư được phát hiện như thế nào?

Một số loại ung thư được phát hiện khi bệnh nhân có các triệu chứng kéo dài không khỏi. Những loại khác được phát hiện thông qua tầm soát định kỳ ngay cả khi cơ thể chưa có dấu hiệu gì. Việc tầm soát giúp phát hiện bệnh sớm, lúc này khả năng điều trị thành công sẽ cao hơn rất nhiều.

Giai đoạn ung thư có ý nghĩa gì?

Sau khi xác định mắc bệnh, đội ngũ y tế sẽ tìm hiểu giai đoạn ung thư cùng các yếu tố liên quan để đưa ra phương án điều trị tối ưu nhất.

Để xác định giai đoạn, bác sĩ sẽ thực hiện các xét nghiệm để xem kích thước khối u và kiểm tra xem nó đã di căn hay chưa. Số giai đoạn thấp (như giai đoạn 1 hoặc 2) nghĩa là ung thư chưa lan rộng. Số giai đoạn cao hơn (như 3 hoặc 4) đồng nghĩa với việc bệnh đã tiến triển nặng hơn.

Ung thư được điều trị ra sao?

Phương pháp điều trị tùy thuộc vào loại ung thư và giai đoạn bệnh của bạn. Việc điều trị còn dựa trên kết quả xét nghiệm tế bào để xem có các biến đổi đặc thù (chỉ dấu sinh học) nào ảnh hưởng đến

phác đồ hay không. Tình trạng sức khỏe tổng quát và mong muốn cá nhân của bạn cũng sẽ tác động đến các lựa chọn điều trị.

Ung thư thường được điều trị bằng phẫu thuật, xạ trị và dùng thuốc. Bác sĩ thường phối hợp nhiều phương pháp cùng lúc để đạt hiệu quả cao nhất.

Phẫu thuật được dùng để loại bỏ một phần hoặc toàn bộ khối u. Đây có thể là phương pháp duy nhất nếu khối u chỉ nằm khu trú ở một chỗ. Hoặc phẫu thuật sẽ được kết hợp cùng các phương pháp điều trị khác.

Xạ trị giúp tiêu diệt hoặc làm chậm sự phát triển của tế bào ung thư tại một vùng cụ thể. Hầu hết các ca xạ trị đều diễn ra tương tự như khi bạn chụp X-quang. Nhưng đôi khi, nguồn phóng xạ sẽ được đặt trực tiếp vào bên trong cơ thể, gần sát khối u.

Thuốc được dùng để tiêu diệt tế bào ung thư hoặc kìm hãm sự phát triển của chúng. Thuốc có thể tác động đến tế bào ung thư ở bất kỳ bộ phận nào trên cơ thể. Các loại thuốc này bao gồm hóa trị, liệu pháp nhắm trúng đích, liệu pháp miễn dịch và liệu pháp hormone.

Một số thuốc được đưa vào cơ thể qua đường tĩnh mạch (truyền dịch). Một số khác được dùng dưới dạng viên uống. Và cũng có loại được đưa vào cơ thể theo cách khác, chẳng hạn như bơm trực tiếp vào bàng quang. Mỗi loại thuốc có cơ chế hoạt động riêng, vì vậy đôi khi bác sĩ sẽ kết hợp hai hoặc nhiều loại cùng lúc.

Bạn và đội ngũ y tế sẽ cùng thảo luận để chọn ra phương án điều trị phù hợp nhất. Đội ngũ chuyên gia sẽ luôn đồng hành và hỗ trợ bạn trong suốt quá trình này. Họ sẽ giải đáp thắc mắc, giúp bạn kiểm soát tác dụng phụ và theo dõi sát sao tiến triển điều trị.

Để biết thêm thông tin và nhận sự hỗ trợ, hãy truy cập trang web của American Cancer Society tại cancer.org/vietnamese hoặc gọi cho chúng tôi theo số **1-800-227-2345**. Chúng tôi luôn ở đây mỗi khi bạn cần.

